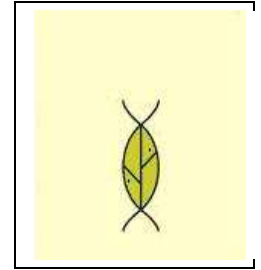

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
ДЕПАРТМАН ЗА БИОЛОГИЈУ И
ЕКОЛОГИЈУ
ТРГ ДОСИТЕЈА ОБРАДОВИЋА 2
21000 НОВИ САД

ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ НОВИ САД
ШГ „СОМБОР“ СОМБОР

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА РИБАРСКИМ ПОДРУЧЈЕМ
СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“
за 2012-2021. годину

РЕЗИМЕ

Нови Сад, фебруар 2012. године

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА РИБАРСКИМ ПОДРУЧЈЕМ САЧИНИЛИ:

др Бранко Миљановић

др Јелица Симеуновић

Соња Погрмић, дипл.еколог-мастер

Ивана Мијић, дипломирани еколог

Шандор Шипош, студент

Немања Панков, студент

Одговорни обрађивач

Директор
Департмана за биологију и екологију,
ПМФ Нови Сад

Др Бранко Миљановић, ван. проф

Проф. др Ружица Игић

ПОДАЦИ О РИБАРСКОМ ПОДРУЧЈУ СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“

Специјални резерват природе „Горње Подунавље“, чије су границе утврђене Уредбом о његовој заштити („Службени гласник РС“, бр. 45/2001), дат је на управљање ЈП „Војводинашуме“ Нови Сад, Шумском газдинству „Сомбор“, из Сомбора.

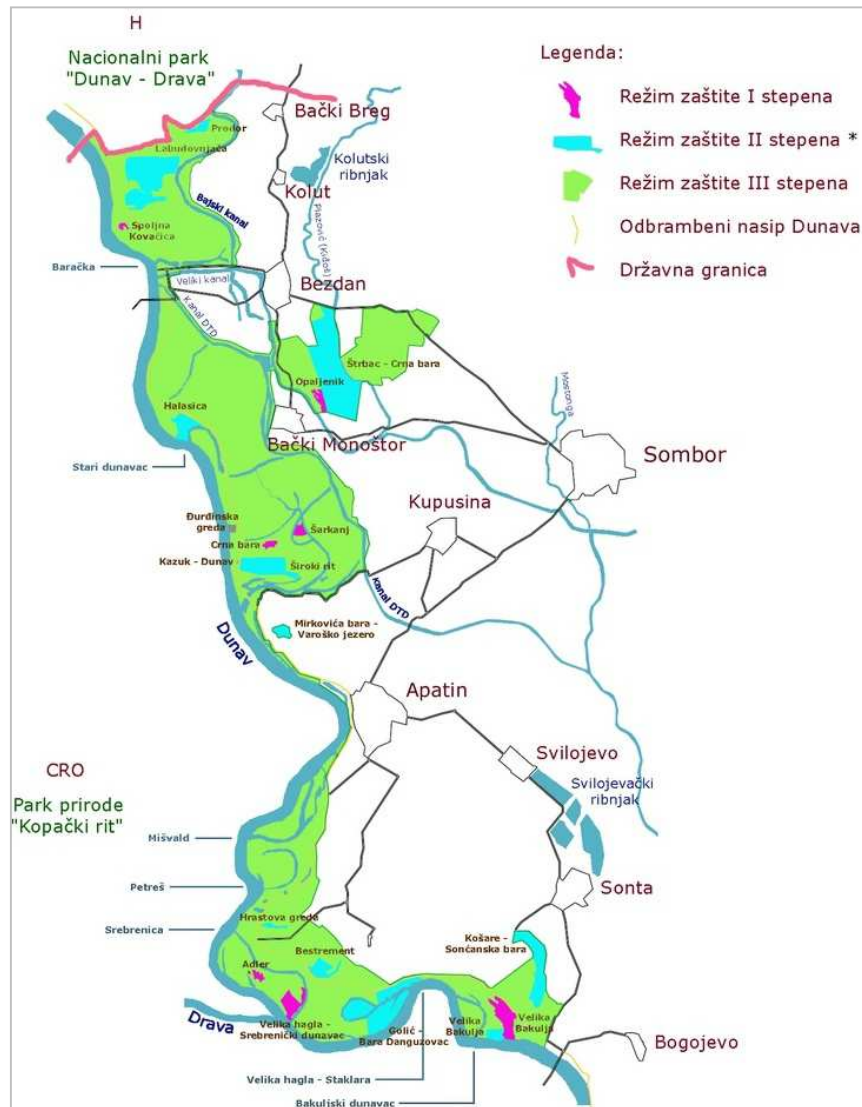
Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ обухвата леву обалу реке Дунав, од места Богојево (1367+500 km) до границе са Мађарском (1433 km), као и већи број бара, мочвара, ритова, канала и других водених површина које су значајне за фауну риба, њену заштиту и одрживо коришћење.

Решењем о одређивању рибарских подручја („Службени гласник РС“, бр. 76/94, 11/96), део Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“, тј. део Дунава, био је у оквиру рибарског подручја „Дунав I“. Међутим, Решењем о изменама и допунама Решења о одређивању рибарских подручја („Службени гласник РС“, бр. 53/2000), риболовне воде заштићених природних добара су издвојене из рибарских подручја. На тај начин су и риболовне воде Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“ изузете из рибарског подручја „Дунав I“.

Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ налази се на периферном делу, северозападном делу Војводине. Простире се уз леву обалу Дунава и обухвата бројне меандре, мртваје, канале, односно водене мочварне, ливадске и шумске екосистеме настале у процесу непрестаног утицаја реке.

Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ налази се између 45°31'47" и 45°55'16" северне географске ширине и између 18°49'08" и 19°05'43" источне географске дужине по Гриничу. Неправилног је издуженог облика, у смеру север-југ. Северна граница овог заштићеног природног добра уједно је и државна граница између Републике Србије и Републике Мађарске. Западна граница омеђена је „матицом“ Дунава, што је уједно, за сада, међудржавна, још увек недефинисана, граница између Републике Србије и Републике Хрватске. Јужна граница је, такође, представљена током Дунава, који после ушћа Драве тече правцем запад-исток. На крајњем југо-истоку Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ досеже до границе између општина Апатин и Озаци, недалеко од моста између Богојева (Србија) и Ердута (Хрватска). Источна граница, својим правцем пружања, највише утиче на одступање од правилног издуженог облика. Она ни у једном сектору није ни приближно паралелна са током Дунава, односно, са западном границом. Највеће одступање је код насеља Бездан и Бачки Моноштор, између којих се простор Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“ провлачи, градећи у том појасу слику „надуваног облика“.

У сектору града Апатина територијални континуитет је прекинут, односно, своди се искључиво на леву обалу Дунава. Тиме је избегнута могућност да се на територији заштићеног природног добра нађе градско насеље са индустријом и осталим загађивачима природне средине. Због таквог својства географског положаја и граница Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ има погранични карактер. Његова укупна површина износи 19.648 ha (слика1).

Слика 1. Границе рибарског подручја СРП „Горње Подунавље“

Дунав је главно хидролошко обележје заштићеног природног добра „Горње Подунавље“. Са бројним меандрима, рукавцима, барама и адама, Дунав у простору резервата ствара посебну хидрографску целину. Високи водостаји су од изузетног значаја за екосистеме овог заштићеног природног добра, нарочито у појасу Апатинског рита. Вода која се акумулира у унутрашњој зони и задржава у бројним каналима, рукавцима и барама, даје кључни еколошки значај овом подручју. Водостај у великој мери утиче на рибљи фонд. У рекама ниво воде варира у широким границама. За време ниских водостаја рибе немају довољно простора и популација се смањује, а када су високе воде и ако се то понавља више година, рибљи фонд је велики.

Поред Дунава, као најзначајнијег површинског тока, у „Горњем Подунављу“ налази се још неколико значајних површинских хидролошких објеката као што су водоток Плазовић, Велики бачки канал, канал Бездан – Пригревица и бројни речни рукавци, језера и баре.

Плазовић на простору „Горњег Подунавља“ протиче у оном појасу где се граница заштићеног природног добра провлачи између Бездана и Бачког

Моноштора у појасу шумског комплекса Штрбац. Укупна дужина меандарског тока у заштићеној зони износи 4 километара, ширина речног корита 3-4 метара.

Велики бачки канал унутар граница Резервата протиче у дужини од 6 километара у два одвојена сектора. Први се протеже од водозавхвата на Дунаву до оближњег моста у дужини од 1 km, а између Бездана и Бачког Моноштора канал поново пролази кроз појас заштићеног природног добра у дужини од 5 km и има функцију коридора између Моношторског рита и шуме Штрбац.

Канал Бездан – Пригревица рибарским подручјем СРП „Горње Подунавље“ протиче у дужини од 18 km. Овај канал представља напајајући крак система Дунав – Тиса – Дунав, водом преко уставе код Бездана. Канал се једним делом тока, од Бачког Моноштора до простора југоисточно од Купусине, налази у старом кориту Дунава.

Речни рукавци, језера и баре су једна од главних хидрографских одлика „Горњег Подунавља“. Настали су у непрестаном процесу меандрирања реке и померања речног корита. Бројне меандре Дунав је стварао приликом високих водостаја и изливања, када би градио себи ново корито, а старо напуштао.

Бајски канал се протеже паралелно са Дунавом, од Баје до Великог бачког канал, са којим је спојен преко преводнице и уставе Шебеш Фок. Дужина Бајског канала у Србији, уједно и на простору „Горњег Подунавља“ је око 10 km.

Рукавац Барачка очигледан пример утицаја човека на хидрографију „Горњег Подунавља“. Барачка је у једном сектору пресечена одбрамбеним насипом. Пресечени део рукавца зове се Мртва Барачка, а он се опет рачва на два мања рукавца. Западно од насипа налази се Жива Барачка, која се уједно користи и као зимовник за бродове и чамце.

Моношторски Дунавац налази се јужно од Бачког Моноштора у дужини од око 8.5 km. Настао је крајем XIX века прокопавањем Сигајског просека. Протеже се око острва Шаркањ. Од Дунава је одвојен насипом, подигнутим 1966. године. Због тога је изграђена устава Казук, којом је Моношторски Дунавац спојен са Дунавом.

Југозападно од Бачког Моноштора налазе се два рукавца, оба позната под именом Стари Дунавац. Први се налази западно од насипа у плављеној зони, а други источно. Ова два рукавца спојена су са Дунавом преко упусно – испусне уставе „Старо Село“.

Просечна надморска висина овог дела Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“ износи око 90 метара. Алувијална равна Дунава је за 3–4 метара нижи геоморфолошки члан од лесне терасе. Састоји се од два нивоа: вишег, који река већ дуго није плавила и нижег, који река сваке године плави приликом пролећних и раних летњих излива.

Први ниво представља алувијалну терасу, а други инундациону равну. Алувијална тераса је 2-5 метара виша од инундационе равни. У геолошкој грађи алувијалне терасе преовлађују претежано лес и песак, док у састав инундационе равни улазе алувијални шљунак, песак, глина и муљ. Стари речни токови и обалски брежуљци, које је формирао Дунав приликом промена речног тока, представљају основну морфолошку одлику алувијалне терасе. На површини инундационе равни, која захвата велики део Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“, постоје бројна улегнућа испуњена водом и обалске гредице, које је Дунав формирао приликом изливања из свог корита. Просечна

надморска висина инундационе равни Дунава на овом подручју износи 85 метара.

ДОЗВОЉЕНИ ИЗЛОВ РИБЕ ПО ВРСТАМА И КОЛИЧИНАМА НА ОСНОВУ ГОДИШЊЕГ ПРИРАСТА РИБЉЕГ ФОНДА

На основу пробног излова и искустава са других сличних вода у Војводини, претпоставка је да се годишња продукција овог рибарског подручја креће око 680 kg/ha. Ако је укупна површина воденог огледала који обухватају старе токове Дунава, рукавце и канале око 3204 ha (при водостају 380 cm водомерне станице код Апатина), а 1568 ha самог тока Дунава, долази се до укупне годишње продукције од 3245000 килограма. Укупна годишња продукција аутохтоних врста риба је 2276000 килограма, од тога дозвољени излов по врстама је: шарана 36368 kg, сома 10136 kg, буцова 30444 kg, деверике 132632 kg, мрене 7018 kg и смуђа 34308kg (табела 1).

Табела 1. Дозвољени излов рибе по врстама (kg)

Врста	дозвољени годишњи излов	дозвољени дневни излов
буцов	30444	179
деверика	132632	780
мрена	7018	41
шаран	36368	214
скобаљ	68226	401
јаз	41037	241
шљивар	23158	136
штука	2729	16
сом	10136	60
смуђ	34308	202

Приликом узорковања констатоване су четири алохтоне врсте, и то *Lepomis gibbosus* (сунчица) и *Ameiurus melas* (црни патуљаста сом) који потичу из Северне Америке, а *Pseudorasbora parva* (амурски чебачок), *Stenopharyngodon idella* (бели амур), *Hypophthalmichthys molitrix* (бели толстолобик) и *Carassius gibelio* (сребрни караш) потичу из Азије. Све наведене су се успешно аклиматизовале у нашим водама. Одношење интродукованих врста је дозвољено у неограниченим количинама. Њиховим изловом удео интродукованих врста се значајно може смањити, а однос поправити у корист аутохтоних врста.

ЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИШЋЕЊА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА

Табела 2. Приходи и расходи у периоду од 2012. до 2016. године

ПРИХОДИ	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
дозволе за спортски риболов 497 (по комадној цени од 4600 дин.)	2.286.200,0	2.346.000,0	2.392.000,0	2.392.000,0	2.530.000,0
дозволе за спортски риболов 204 (повлашћене дозволе по комадној цени од 2300 дин.)	469.200,0	506.000,0	529.000,0	529.000,0	529.000,0
инвалидске 50 (по комадној цени од 100 дин.)	5.000,0	5.000,0	5.500,0	5.500,0	5.500,0
дневне 14 (по комадној цени од 500 дин.)	7.000,0	10.000,0	150.000,0	150.000,0	150.000,0
тродневне 38 (по комадној цени од 800 дин.)	30.400,0	32.000,0	36.000,0	36.000,0	36.000,0
седмодневне 37 (по комадној цени од 1000 дин.)	37.000,0	40.000,0	45.000,0	45.000,0	45.000,0
бућка 1 (по комадној цени од 20.000 дин.)	20.000,0	20.000,0	40.000,0	40.000,0	40.000,0
привредни риболов 7 (по комадној цени од 120000 дин.)	840.000,0	840.000,0	1.050.000,0	1.050.000,0	1.050.000,0
доплатне 50 (друга категорија по комадној цени од 1400 дин.)	70.000,0	98.000,0	112.000,0	112.000,0	112.000,0
УКУПНО	3764800,00	3897000,00	4359500,00	4359500,00	4497500,00

РАСХОДИ	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
уређење мресних подручја	1.750.000,0	1.410.000	1.200.000	1.500.000	1.700.000
уређење и чишћење обале риболовне воде	50.000,0	80.000,0	60.000,0	55.000,0	50.000,0
излов алохтоних врста	90.000,0	90.000,0	80.000,0	80.000,0	70.000,0
гориво, мазиво	150.000,0	150.000,0	150.000,0	160.000,0	160.000,0
брuto зараде чувара (5 рибочувара)	1.750.000,0	1.750.000,0	2.402.520,0	2.500.000,0	2.550.000,0
порибљавање	200.000,0	210.000,0	250.000,0	300.000,0	350.000,0
набавка заштитне опреме рибочувара	110.000,0	110.000,0	120.000,0	120.000,0	130.000,0
набавка униформи за рибочувара	40.000,0	40.000,0	50.000,0	50.000,0	50.000,0
набавка двогледа (1 ком.)				75.000,0	
набавка фотоапарата (2 ком.)			15.000,0		
набавка ГПС уређаја (2 ком.)		86.000,0			
набавка теренског возила				1.100.000,0	
набавка чамаца		440.000,0		200.000,0	
набавка ванбродског мотора до 30 KS					200.000,0
обнављање табли за обележавање граница риболовног подручја	20.000,0	20.000,0	30.000,0		50.000,0
постављање информативних табли	50.000,0				50.000,0
градња повеза за чамце				65.000,0	
штампање пропагандног материјала	40.000,0		50.000,0	50.000,0	50.000,0
трошкови стручног надзора	110.000,0	200.000,0		250.000,0	250.000,0
трошкови стручног надзора над мрестилишним зонама				150.000,0	
израда програма	250.000,0				
израда годишњих програма		110.000,0	110.000,0	110.000,0	110.000,0
порези и доприноси	1.129.440,0	1.169.100	1.349.250,0	1.349.250,0	1.349.250,0
УКУПНО	5739440,00	5865100,00	5866770,00	8114250,00	7119250,00

Табела 3. Приходи и расходи у периоду од 2017. до 2021. године

ПРИХОДИ	2017.	2018.	2019.	2020	2021
дозволе за спортски риболов (по комадној цени од 4600 дин.)	2.530.000,0	2.622.000,0	2.714.000,0	2.760.00,0	2.760.00,0
дозволе за спортски риболов (повлашћене дозволе по комадној цени од 2300 дин.)	529.000,0	575.000,0	575.000,0	644.000,0	644.000,0
инвалидске (по комадној цени од 100 дин.)	5.500,0	5.500,0	5.500,0	5.500,0	5.500,0
дневне (по комадној цени од 500 дин.)	150.000,0	160.000,0	160.000,0	182.500,0	182.500,0
тродневне (по комадној цени од 800 дин.)	36.000,0	40.000,0	48.000,0	56.000,0	56.000,0
седмодневне (по комадној цени од 1000 дин.)	45.000,0	50.000,0	55.000,0	60.000,0	60.000,0
бућка (по комадној цени од 20.000 дин.)	40.000,0	40.000,0	40.000,0	60.000,0	60.000,0
привредни риболов 7 (по комадној цени од 150000 дин.)	1.050.000,0	1.050.000,0	1.050.000,0	1.050.000,0	1.050.000,0
доплатне (друга категорија по комадној цени од 1400 дин.)	112.000,0	112.000,0	140.000,0	140.000,0	140.000,0
УКУПНО	4497500,00	4654500,00	4787500,00	2474000,00	2474000,00

РАСХОДИ	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
уређење мресних подручја	1.200.000,0	1.510.000,0	1.500.000,0	1.500.000,0	1.400.000,0
уређење и чишћење обале риболовне воде	50.000,0	60.000,0	70.000,0	75.000,0	55.000,0
излов алохтоних врста	70.000,0	60.000,0	50.000,0	40.000,0	30.000,0
гориво, мазиво	160.000,0	165.000,0	165.000,0	170.000,0	170.000,0
брuto зараде чувара (5 рибочувара)	2.550.000,0	2.750.000,0	2.750.000,0	2.850.000,0	2.850.000,0
порибљавање	300.000,0	310.000,0	350.000,0	300.000,0	350.000,0
набавка заштитне опреме рибочувара	130.000,0	130.000,0	140.000,0	140.000,0	140.000,0
набавка униформе за рибочувара	50.000,0	50.000,0	60.000,0	60.000,0	65.000,0
набавка двогледа (1 ком.)				75.000,0	
набавка фотоапарата (2 ком.)			15.000,0		
набавка GPS уређаја (2 ком.)		86.000,0			
набавка теренског возила				1.100.000,0	
набавка чамаца		440.000,0		200.000,0	
набавка ванбродског мотора до 30 KS			200.000,0		
обнављање табли за обележавање граница риболовног подручја	40.000,0	40.000,0	50.000,0		50.000,0
постављање информативних табли	50.000,0			50.000,0	
градња повеза за чамце				65.000,0	
штампање пропагандног материјала	40.000,0		50.000,0	50.000,0	50.000,0
трошкови стручног надзора	110.000,0	200.000,0	250.000,0	250.000,0	250.000,0
трошкови стручног надзора над мрестилишним зонама		150.000,0		150.000,0	
израда годишњих програма	120.000,0	120.000,0	120.000,0	120.000,0	130.000,0
порези и доприноси	1.349.250,0	1.396.500,0	1.436.250,0	1.487.400,0	1.487.400,0
УКУПНО	6219250,00	7467500,00	6891250,00	8682400,00	7027400,00

Узимајући у обзир планиране приходе од 39.765.800,00 дин и расходе од 68.992.610,00 дин очекује се дефицит од 29.226.810,00 динара, што просечно годишње износи 2.922.681,00 динара.

**СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА
УПРАВЉАЊА РИБАРСКИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИН ОБЕЗБЕЂИВАЊА
И КОРИШЋЕЊА ТИХ СРЕДСТАВА**

Средства за спровођење програма и његову реализацију обезбеђују се из чланарина рекреативних риболоваца (табела 4), локалне самоуправе и подршком ресорног министарства.

Табела 4. Потенцијална новчана средства на страни прихода у периоду
2012-2021.година

1. Годишње дозволе за рекреативни риболов 4.600 дин./ком.	15.938.067,10
2. Повлашћене дозволе 2300 дин./ком	3.289.137,60
3. Дневне, тродневне и седмодневне дозволе	700.931,30
4. Инвалидске (по комадној цени од 100 дин.)	37.156,40
5. доплатне (друга категорија по комадној цени од 1400 дин.)	14.000.000,00
6. бућка	176.483,10
7. привредни рибари	7.790.465,90
Укупно	41.932.241,00